

Žurnál

Univerzity Palackého v Olomouci

29. ledna 2010

V ČÍSLE:

13

Ročník 19

Nový tým prorektorů UP • Přednášky profesora Peřiny na internetu • S Mgr. Janou Koulovou o Uměleckém centru UP • Nové látky proti nádorovému onemocnění v dětském věku • Nová soutěž VTP UP: Podnikavá hlava • Studentka UP ve finále Miss Academia

• **Příštím rektorem UP byl prezidentem republiky prof. V. Klausem jmenován prof. Miroslav Mašláň, CSc. Slavnostní akt, kterého se zúčastnil spolu s dalšími nově zvolenými rektory českých vysokých škol, se konal 14. 1. na Pražském hradě.** (Více informací níže.)

-red-, foto MAFA – D. Materna ▶

Titul Právník roku 2009 pro prof. Milanu Hrušákovou

V kategorii *Rodinné právo* se nejlepším českým právníkem/právníčkou stala pro rok 2009 **prof. Milana Hrušáková**, děkanka Právnické fakulty UP. Cenu sv. Yva, patrona právníků, převzala 22. ledna v brněnském Bobycentru. Ocenění v prestižní celostátní soutěži převzal také posluchač doktorského studijního programu PF UP **Mgr. Jakub Dohnal**, který v kategorii *Talent roku* získal třetí místo. Tato kategorie se týká mladých právníků do třiatřiceti let věku, kteří obhájí svou práci před odbornou porotou.

„Velmi si této ceny vážím,“ sdělila Žurnálu prof. M. Hrušáková, která se rodinnému právu věnuje od počátku své profesní kariéry, tedy od roku 1975. „Je to moje milované hobby. Vzhledem k tomu, že jsem hlavní autorkou komentáře k zákonu o rodině, spoluautorkou učebnice rodinného práva, která už vyšla v několika vydáních, a současně se podílím na legislativních pracích v tomto oboru, mám i pocit, že se mi občas daří ovlivňovat současnou právní praxi,“ dodala prof. Milana Hrušáková.

Na základě hlasování odborné poroty byli odměněni nejlepší právníci v deseti kategoriích. V jedenácté kategorii volila právníka roku laická veřejnost. Již počtvrté se jím stal JUDr. Tomáš Sokol. Do Právnické síně slávy letos vstoupil JUDr. Otakar Motejl, veřejný ochránce práv, mj. držitel čestného doktorátu UP. Nejvíce obsazenou kategorií se stalo tradičně obchodní právo.

Pátý ročník soutěže uspořádala Česká advokátní komora a akciová společnost EPRAVO.CZ., které tímto deklarují společnou vůli propagovat a popularizovat prostřednictvím soutěže odborné nebo laické veřejnosti dobré jméno a společenský význam právnických profesí, a to s důrazem na odbornost, etiku a povýšení kvality obecného právního vědomí v ČR.

Záštitu nad soutěží převzali Ministryně spravedlnosti ČR, Notářská komora ČR, Exekutorská komora ČR, Soudcovská unie ČR, Unie státních zástupců ČR, Unie podnikových právníků ČR a Jednota českých právníků.

-map-, zdroj: www.epravo.cz

Prezident republiky jmenoval nové rektory českých vysokých škol

Celkem třináct nových rektorů se 1. února ujme svých funkcí, do nichž je navrhly příslušné akademické senáty. Bude mezi nimi i nový rektor UP prof. Miroslav Mašláň, CSc., o jehož nominaci rozhodl Akademický senát UP na svém zasedání v listopadu loňského roku. Slavnostní jmenování prezidentem republiky se uskutečnilo 14. ledna v prostorách Pražského hradu.

Prof. Miroslav Mašláň dosud působil jako vedoucí Katedry experimentální fyziky PrF a v minulých letech zastával funkci prorektora UP pro vědu a výzkum. Funkci rektora, v níž střídá prof. Lubomíra Dvořáka, bude zastávat do 31. 1. 2014.

Také na dalších vysokých školách dochází ke změně ve vedení. Do prvního funkčního období vstupují i další čerstvě jmenovaní rektori: prof. Miroslav Ludwig, Univerzita Pardubice, doc. Jiří Kotlík, Akademie výtvarných umění v Praze, prof. Ivo Vondrák, Vysoká škola báňská-Technická univerzita v Ostravě, prof. Jiří Balík, Česká zemědělská univerzita v Praze, prof. Zdeněk Kůs, Technická univerzita v Liberci, a prof. Ivo Medek, Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Druhé rektorské období zahájí prof. Ing. Richard Hindls, Vysoká škola ekonomická v Praze, prof. Václav Havlíček, České vysoké učení technické v Praze, prof. Václav Hampl, Univerzita Karlova v Praze, prof. Jaroslav Hlušek, Mendlova univerzita v Brně, prof. Ing. Karel Rais, Vysoké učení technické v Brně, a prof. Vladimír Večerek, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno.

-mav-, foto KPR

Akademické mistrovství ČR v halové atletice 2010: vítězství družstva mužů a celkově druhé místo UP

Vítěz v kategorii dálka student FTK Robert Novotný

Vynikajících výsledků se podařilo dosáhnout studentům a studentkám Univerzity Palackého na Akademickém mistrovství ČR v halové atletice 2010. V soutěži mužů družstvo UP zvítězilo, a po dlouhé době se mu tak podařilo porazit reprezentaci Fakulty tělesné výchovy a sportu UK Praha. Se ziskem dvou zlatých, čtyř stříbrných a dvou bronzových medailí se v celkovém pořadí družstev olomoucká univerzita podělila o skvělé druhé místo společně s týmem Fakulty sportovních studií MU Brno; vítězné družstvo HAM ČR 2010 tvoří atleti Fakulty tělesné výchovy a sportu UK Praha.

Dokončení na str. 6

Děkani čtyř fakult převzali jmenovací dekrety

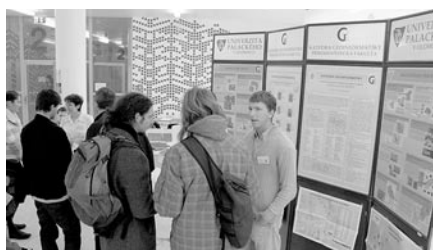
Předáním jmenovacích dekretů potvrdil rektor UP prof. Lubomír Dvořák ve funkcích čtyři nové děkany, které navrhly fakultní akademické senáty v průběhu loňského podzimu. V příštím funkčním období, tj. od 1. 2. 2010 do 31. 1. 2014, povede Filozofickou fakultu (na snímku zprava) doc. Jiří Lach, Přírodovědeckou fakultu prof. Juraj Ševčík, Pedagogickou fakultu prof. Libuše Ludíková a ve funkčním období od 9. 2. 2010 do 8. 2. 2014 bude stát v čele Fakulty tělesné kultury doc. Zbyněk Svozil (zcela vlevo).

Na dvou fakultách se tedy mění dosavadní vedení. Ve funkci děkana Fakulty tělesné kultury vystřídá doc. Svozil dosavadního děkana doc. Dušana Tomajka, řízení Filozofické fakulty převzme doc. Lach po prof. Ivo Bartečkoví. Do druhého děkan-ského období naopak vstupují znovu prof. Ludíková a prof. Ševčík.

-mav-, foto M. Otava

Druhý Den otevřených dveří na UP

Zájemci o studium na některé ze čtyř fakult měli 22. 1. další možnost získat informace o možnostech studia a nabízených oborech na UP. Cyrilometodějská teologická fakulta, Přírodovědecká fakulta, Filozofická fakulta a Pedagogická fakulta UP se rozhodly uspořádat druhý Den otevřených dveří v tomto akademickém roce.

„Druhý Den otevřených dveří jsme se rozhodli uspořádat v lednu, protože ze zkušenosti víme, že v tuto dobu už jsou středoškolaři blíže rozhodnutí, který obor by chtěli studovat,“ uvedla vedoucí studijního oddělení PdF Mgr. Libuše Lysáková. „Středoškolaři na listopadovém Dni otevřených dveří často ještě vůbec nevědí, co by chtěli studovat, moc o tom v tuto dobu nepřemýšlí. V lednu a hlavně v únoru naopak zaznamenáváme největší nárůst přihlášek ke studiu. Zájemci mají daleko lepší představu a ptají se na konkrétní věci,“ dodala.

Zájemci o studium se mohli o možnostech studia informovat také 26. a 27. 1. na veletrhu vzdělávání *Gaudeamus* v Praze. Podrobné informace naleznou rovněž na stránkách www.studuj.upol.cz.

-chat-, -red-, foto M. Otava

Olomoucký fyzikální kaleidoskop posedmé

Olomoucký fyzikální kaleidoskop se stává již tradiční akcí fyzikálních pracovníků Přírodovědecké fakulty UP. Další ročník této jednodenní popularizační akce pro studenty středních škol proběhl 21. 1. v prostorách nové budovy PdF UP. V programu si zájemci mohli vybrat z řady přednášek, např. *Netradiční fyzikální experimenty* (RNDr. Renata Holubová, CSc.), *Jak vzniká lidský hlas* (RNDr. Jan G. Švec, Ph.D.) aj.

-red-

Univerzita bude letos hospodařit s menším objemem financí než loni

I v případě, že krácení rozpočtové kapitoly MŠMT „vyváží“ příslib předsedy vlády a ministryně Kopicové zmírnit plánované snížení příspěvku vysokým školám o jednu miliardu, je třeba počítat s celkovým poklesem příspěvku MŠMT pro veřejné vysoké školy na rok 2010 ve srovnání s rokem předchozím. S tímto výhledem seznámil rektor UP prof. Lubomír Dvořák a kvestorka UP Ing. Henrieta Kotlebová jak členy Kolegia rektora, tak i Akademický senát 20. 1., kdy se výjimečně ve stejný den sešla obě grémia.

Univerzita se tak nevyhne nutnosti hledat jak další možnosti získávání finančních zdrojů, tak i úspory, a to i přesto, že podle slov rektora UP v současné době ještě nejsou známa přesná čísla. „Veškeré údaje, jež k dnešnímu dni máme, jsou předběžné a nepotvrzené,“ uvedl prof. Lubomír Dvořák. Zcela jistě však bude mít vliv na financování UP v tomto i v dalších letech realizace projektů VaVpl - Operačního programu Výzkum a Vývoj pro Inovace, jejichž spolufinancování si vyžadává vyšší investiční náklady.

Složení státního příspěvku letos navíc podléhá nové metodice dělení. Kromě ukazatelů A (současní studenti), B1 (studenti prvních ročníků) a B2 (absolventi), podle kterých je dotace na jednotlivé vysoké školy propočítávána, byl nově zaveden ukazatel B3, který představuje kvalitativní parametr příslušné vysoké školy. Prospědky na ukazatel B3 byly převedeny z dosavadních ukazatelů A+B1. Na tento uka-

zatel bylo z částky A+B1 pro tento rok vyčleněno asi 1,6 mld. Kč, propočít pro UP činí asi 81,6 mil. Kč a je to po UK, MU, ČVUT a VUT pátá nejvyšší částka.

Předběžné rozpočtové údaje jsou pro UP následující: A+B1 906 mil. (v r. 2009 téměř 1 mld.), B2 asi 54 mil. (52 mil. v r. 2009) a B3 již zmíněných asi 81,6 mil. (v loňském roce tento parametr neexistoval, byla to součást A+B1).

Ani tyto skutečnosti by však neměly být letos pro hospodaření UP dramatické, výraznější těžkosti čekají vedení především příští rok. „Tento rok ještě patrně nebude nijak tragický, už nyní je však třeba vytvářet rezervy pro ten příští,“ upozornil prof. Dvořák v diskuzi se členy Kolegia rektora a Akademického senátu UP.

Podle doporučení senátorů UP by se mělo nové vedení UP v dohledné době sejit s představiteli fakult a k předloženým informacím a materiálům zahájit diskusi.

V. Mazochová

Nový tým prorektorů UP bude mít na starosti dva další úseky

Prof. Miroslav Mašláň jmenovaný do funkce rektora UP pro nadcházející čtyřleté období seznámil členy Kolegia rektora UP a Akademického senátu UP 20. 1. se jmény těch, kteří budou tvořit tým jeho nejbližších spolupracovníků. „Po delším zvažování jsem se rozhodl počet prorektorů UP navýšit. Hodlám jmenovat osobnosti, které s nabídnutou funkcí již vyjádřily souhlas,“ řekl prof. Mašláň.

Závěrečná jednání přinesla definitivní podobu sedmi prorektorských rezortů. Úseku vědy a výzkumu se bude i nadále věnovat prof. Jitka Ulrichová (LF).

Oblast studia a studentů bude rozdělena do dvou úseků, z nichž jeden povede doc. Vít Zouhar (PdF) jako prorektor pro studijní záležitosti, druhý JUDr. Michal Malacka (PF), který bude zastávat funkci prorektora pro komunikaci a další vzdělávání. Závěrečné zahraničních vztahů bude mít na starosti Mgr. Jakub Dürr (FF), oblast vnitřního řízení pak JUDr. Monika Horáková (PF). Nově byly zřízeny prorektorské úseky pro informační technologie a regionální rozvoj - první povede prof. Vít Voženílek (PřF), vedením druhého je pověřen prof. Lubomír Dvořák (PřF).

-red-

Optika živě: přednášky profesora Jana Peřiny na internetu

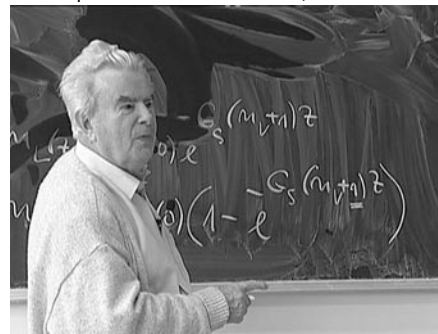
Ve spolupráci Audiovizuálního střediska UP a Katedry optiky PřF vznikl další zajímavý projekt: obrazový a zvukový záznam celosemestrálního cyklu přednášek profesora RNDr. J. Peřiny, DrSc., mezinárodně uznávaného fyzika zabývajícího se kvantovou, statistickou a nelineární optikou, teorií koherence světla a také spoluobjevitele vlastností neklasického světla. Jedná se o projekt, kterým může Univerzita Palackého s úspěchem konkurovat obdobným projektům Univerzity Karlovy nebo Masarykovy univerzity. Hlavní zásluhu na celé náročné realizaci mají především Martin Buka, odborný pracovník Audiovizuálního střediska UP, a RNDr. Vladimír Chlup z Katedry optiky.

Celý soubor třinácti dílů jednotlivých videopřednášek kurzu Nelineární optika je již k dispozici všem studentům a pracovníkům Katedry optiky na adrese <https://duha.optol.cz/Wiki/Vyuka> (přístup je umožněn pod jejich heslem). Pro širší veřejnost budou ukázkové

přednášky z uvedených souborů dostupné i z veřejných stránek katedry <http://optics.upol.cz/cs/>.

Obdobné zpracování čeká také soubor přednášek RNDr. Ivo Vyšiny, CSc., na téma Elektromagnetické pole.

-mm-, foto archiv AVS

Jubilující Slovanské gymnázium úspěšně spolupracuje také s olomouckou univerzitou

Dvacetiletou činnost své česko-francouzské sekce si 16. 1. připomnělo Slovanské gymnázium Olomouc. Bilance se ujal jeho současný ředitel RNDr. Radim Slouka, mj. za účasti kulturního rady Francie v ČR Olivier Jacquot, rektora UP prof. Lubomíra Dvořáka, dr. Jitky Uvírové z Katedry romanistiky FF UP i zástupců Olomouckého kraje a statutárního města Olomouc.

„Výjimečnost česko-francouzské sekce spatřuji v tom, že kombinuje to nejlepší z českého a francouzského školství. Zdejší výuka je založena na nejnovějších učebnicích, dávno se zde staly tradicí pravidelné výměny studentů i přednášejících. Zájem o studium i této sekce je rok od roku vyšší a absol-

venti se výborně uplatňují na trhu práce,“ řekl RNDr. R. Slouka.

„Francouzská sekce Slovanského gymnázia v Olomouci a Francouzská sekce Katedry romanistiky FF UP řadu let úspěšně spolupracují. Připomeňme např. společnou účast studentů a učitelů obou institucí na *Evropském týdnu* v Bretani v roce 2004 či participaci FF na operačním projektu ESF *Moderní metody dalšího vzdělávání učitelů francouzského jazyka v plurilingvní společnosti*. Studenti oboru Francouzská filologie vykonávají praxi v rámci učitelské způsobilosti na francouzské sekci gymnázia a setkáváme se společně i na besedách s hosty Katedry romanistiky,“ dodala pak pro Žurnál UP dr. Jitka Uvírová.

M. Hronová

V zimní záchranné soutěži Rescue Ski zvítězili olomoučtí medicí a záchranáři Olomouckého kraje

Na náročné šestnáctikilometrové trase Jablonecké Rescue Ski zvítězilo v konkurenci pětadvaceti týmů čtyřčlenné družstvo medicí Univerzity Palackého a záchranářů záchranné služby Olomouckého kraje výjezdového stanoviště Litovel. Studentům Lékařské fakulty UP patřila také třetí příčka tradiční zimní záchranné soutěže v Jizerských horách. Závod proběhl v rámci devátého ročníku mezinárodní odborné konference ve dnech 14.–16. 1.

„Nejtěžší bylo zvládnout náročnou trasu v horském terénu Josefova Dolu. Soutěž se skládala z jednoho nočního a osmi denních úkolů rozmístěných v okruhu šestnácti kilometrů,“ sdělil Žurnálu UP Roman Remeš, student čtvrtého ročníku Všeobecného lékařství. Společně s ním se z vítězství těší také jeho spolužák Stanislav Popela, Dagmar Majerová a Richard Baťa ze záchranné služby Olomouckého kraje. „Na každém stanovišti jsme měli deset minut na vyřešení úkolu. Pro mne byla asi nejnáročnější resuscitace dítěte,“ doplnila z pozice třetího místa Eva Dorazilová, studentka čtvrtého ročníku Všeobecného lékařství. Dodala, že kvalita této soutěže je rok od roku vyšší. „Dnes se skutečně jedná o výborně zorganizovaný, prestižní závod,“ řekla.

Urgentní medicína patří na Univerzitě Palackého mezi vyhledávané obory. Již v roce 2008 zorganizovali olomoučtí medicí např. výuku resuscitace pro laickou

Vítězný olomoucký tým

veřejnost v rámci Dne otevřených dveří na LF a začali se také aktivně podílet na výuce přednemocniční neodkladné péče v Centru ekologických aktivit města Olomouce Sluňákov. Právě v prostorách Sluňákova se nejbližší seminář urgentní medicíny a medicíny katastrof uskuteční, a to ve dnech 9.–10. 4.

Výuka však veliký ohlas z řad studentů již sklidila. Odradem této skutečnosti jsou právě její absolventi, z nichž někteří začali pravidelně trénovat a tvrdě se připravovat na účast v nejrůznějších záchranných soutěžích, např. Rallye Rejviz, Karpaty Rescue či právě Rescue Ski. M. Hronová, foto J. Mach

Olomoucký kraj rozhodl o dotacích pro univerzitu

Částkou ve výši 13,5 miliónu korun se rozhodl letos podpořit Olomoucký kraj rozvoj spolupráce mezi veřejnou správou, vysokými školami a podnikateli. Největší část této sumy, a to devět miliónů korun, získá Univerzita Palackého, zbývající část dotací si rozdělí Vysoká škola logistiky v Přerově a Moravská vysoká škola. Peníze mají být využity ke spolufinancování projektů těchto institucí.

„V současné ekonomické situaci se musíme vzájemně podporovat. Musíme přispívat k rychlému přenášení vědeckých poznatků do praxe, jinak se nám nepodaří nastartovat ekonomický rozvoj regionu,“ uvedl hejtmán Martin Tesářík.

Podle informací kancléře UP PhDr. Rostislava Hladkého vedení univerzity rozhodlo, že tento příspěvek bude rozdělen na dvě části. Sedm mil. Kč je určeno na krytí nákladů spojených s financováním projektů VaVp Operačního programu EU a dva mil. Kč na podporu projektů z jednotlivých fakult UP. Uvedená částka bude mezi fakulty rozdělena podle stejné metodiky, která se používá při dělení příspěvku A+B1 z MŠMT. Fakultní projekty by měly být předány kvestorce UP do konce ledna a následně předloženy Krajskému úřadu OK společně s podklady pro financování projektů VaVp.

Zastupitelstvo Olomouckého kraje schválilo také poskytnutí příspěvku ve výši 1,1 mil. Kč na uspořádání filmového festivalu Academia Film Olomouc.

Připravila -mav-

Psychiatrická klinika LF a FNOL prošla rekonstrukcí za 70 miliónů

Větší komfort pro pacienty a také lepší možnosti pro využití moderních trendů v léčbě jejich onemocnění přinesly úpravy původní panelové budovy Kliniky psychiatrie LF UP a FNOL. Nové prostory také zkvalitňují podmínky pro výuku studentů Lékařské fakulty UP. Podle slov ředitele olomoucké FNOL MUDr. Radomíra Maráčka jde o největší investiční akci nemocnice v loňském roce. -eh-, -mav-, foto M. Otava

Vysokoškolákům se od nového roku studium nezapočítává do důchodu

S předloni schválenou druhou fází důchodové reformy se vysokoškoláci od 1. ledna 2010 dočkali nepříjemné změny v podobě nezapočítávání studia do náhradní doby pojištění. Tato skutečnost tak ovlivní v budoucnu jejich nárok na odchod do důchodu i jeho výši.

„Náhradní dobou pojištění přestává být k 1. lednu 2010 studium na střední, vyšší odborné škole nebo vysoké škole,“ uvádí se na stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ). Ještě v loňském roce přitom platilo, že ze studia po osmnáctém roce je započítáváno až šest let jako náhradní doba pojištění.

Na odchod do důchodu tak stačilo člověku 25 let pojištění. V důsledku změny zákona se bude tato doba postupně prodlužovat. Již letos je to 26 let a v roce 2018 budeme potřebovat minimálně 35 let pojištění.

Změna zákona změnila rovněž výši procentní části důchodu, která se vypočítává mj. i podle let pojištění. Do 31. 12. 2009 přitom platilo, že šest let náhradní doby pojištění (tj. studium) navyšovalo starobní důchod o 7,2 % výpočtového základu. A právě tato procenta budou absolventům od letošního roku chybět. Studenti tomu mohou ale podle ČSSZ zabránit, pokud se přihlásí k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění. To by ale pro studenty znamenalo odvést státu 1 660 korun sociálního pojištění měsíčně.

Změna zákona se tak nedotkne pouze studia vykonávaného do 31. 12. 2009, které bude i nadále hodnoceno jako náhradní doba pojištění. Studium po osmnáctém roce se podle novely zákona bude i nadále započítávat jako náhradní doba pojištění jen pro nárok na důchod invalidní.

Více na www.cssz.cz.

-mar-

Studenti sochařského ateliéru KVV představili svou tvorbu

V Galerii Základní umělecké školy Miloslava Stibora v Olomouci představovali do 28. 1. své práce studenti sochařského ateliéru Katedry výtvarné výchovy PdF UP. Výstava s názvem „Ateliér sochy nespí“ byla zahájena 12. 1. za účasti vedoucího ateliéru Mgr. Davida Medka (na snímku vlevo).

-red-, foto M. Otava

Z JEDNÁNÍ KOLEGIA REKTORA UP

K hlavním bodům programu zasedání Kolegia rektora UP 20. 1. patřily obhajoba rozvojových projektů na rok 2009 a metodika rozpočtu na rok 2010

- V roce 2010 získá Univerzita Palackého na **rozvojové projekty** 47 412 tis. korun. Protože to bude o pět miliónů korun méně než v roce 2009, přistoupí UP k některým škrtům, především investičním, v již připravených projektových rozpočtech. Všechny centralizované i decentralizované rozvojové projekty za rok 2009 byly v průběhu jednání obhájeny. Jejich výsledné zprávy budou zveřejněny na webových stránkách UP, případně na webových stránkách jednotlivých fakult UP. Cílem rozvojových programů je přispět k naplňování jednotlivých priorit stanovených v Dlouhodobém záměru MŠMT ČR a jeho aktualizaci pro daný rok.
- S ohledem na stále nejasnou finanční situaci vysokých škol bylo téma **Metodika rozpočtu na rok 2010** komentováno rektorem i kvestorkou UP jen velmi obecně, z předložených informací však vyplynulo, že dotace ze státního rozpočtu bude v roce 2010 nižší než v letech předchozích (viz str. 2 – „Univerzita bude letos hospodařit...“).

(Další informace viz zápis z KR UP na www.upol.cz.)

Z JEDNÁNÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU UP

Ve stejný den se uskutečnilo také zasedání Akademického senátu UP, který projednal následující body:

- Prof. M. Mašláň informoval o jednáních ve věci **personálního obsazení míst prorektorů UP** na období 2010–2014 (viz str. 2 – „Nový tým prorektorů...“).
- S informacemi o **přípravě rozpočtu UP na rok 2010** a o úpravě rozpočtu UP za rok 2009 seznámili senát rektor a kvestorka UP (viz str. 2 – „Univerzita bude letos hospodařit...“).
- AS UP schválil předložené návrhy na změnu názvu kliniky LF UP **Klinika tělovýchovného lékařství a kardiovaskulární rehabilitace** i návrh na vznik nového účelového zařízení PdF **Centrum prevence rizikové virtuální komunikace**.
- Doc. E. Sovová informovala o stanovisku AS LF UP **ke vzniku Lékařské fakulty Ostravské univerzity** a o pochybnostech o původnosti materiálů předkládaných k žádosti o její akreditaci. AS UP vzal na vědomí informace o komunikaci předsedy AS LF s předsedkyní Akreditační komise a doporučil informovat o této situaci MŠMT.

(Další informace viz zápis z AS UP na www.upol.cz.)

-map-, -mav-

S Mgr. Janou Koulovou o instituci, která přesahuje hranice univerzity Umělecké centrum UP jako živý a tvůrčí organismus

Umělecké centrum Univerzity Palackého (UC UP), bývalý jezuitský konvikt je výkladní skříň univerzity v oblasti umění a kultury. Každý rok se v něm konají stovky kulturních akcí, výstav, koncertů, festivalů a filmových projekcí. Jeho aktivity již dávno přesáhly čistě univerzitní rozměr. Dnes již patří k jedné z hlavních kulturních institucí nejen v rámci města, ale i celého kraje. Pravidelně ho navštěvují nejen studenti, ale i široká veřejnost, přesto o zákulisí jeho fungování ví jen málokdo. Na to, jak Umělecké centrum funguje, jsme se proto zeptali jeho manažerky Mgr. Jany Koulové:

Umělecké centrum UP zná asi každý, ale možná každý neví, jaká pracoviště v něm jsou a jaké je jeho poslání.

V UC UP sídlí dvě fakulty, které zde soustředily pět uměnovědných a uměnovýchovných kateder. Jsou to specifická pracoviště, která nemají poslání jen vzdělávat studenty, ale mají zde veškeré zázemí pro svou vlastní tvorbu. V tom se odráží také jejich specifická vybavenost, protože ne v každé „školní“ budově naleznete například tvůrčí ateliéry, výstavní prostory, filmový sál, divadelní sál, koncertní síň, která je situována do Kaple Božího Těla. Takže kromě toho, že se zde chodí studenti vzdělávat, jsou jim prostory zcela k dispozici k jejich vlastní tvorbě v jejich volném čase, pro vlastní prezentaci, prezentaci kateder a potažmo celé univerzity. Vystavují se zde výtvarné práce, závěrečné diplomové práce, konají se absolventské koncerty a divadelní představení, představuje se filmová tvorba. Jen ateliéry zabírají téměř 50 procent kapacity celé budovy.

Trochu problém je, že oněch pět kateder patří dvěma rozdílným fakultám, Pedagogické a Filozofické a každá z nich užívá poměrnou část prostoru, konkrétně 41 procent Filozofická a 59 Pedagogická. A to včetně provozních nákladů, z čehož vyplývá odlišný způsob komunikace s oběma subjekty a mezi sebou navzájem. Čtenáře asi překvapí, že i když budova vypadá zvenčí opravdu giganticky, uvnitř je ke klasické výuce určeno a vyhrazeno pouze 12 učeben s kapacitou mezi 20 – 30 studenty a dvě větší učebny pro 100 lidí, Auditorium maximum a Přednáškový sál, zbytek tvoří ateliéry, dílny, zázemí vyučujících a chodby. Vzhled i kapacita jednotlivých místností vycházejí z původního zaměření budovy, jezuitské koleje. Sídlí zde dvě hudební katedry, které mají zase své vlastní specifické požadavky. Jejich prostory jsou vybaveny hudebními nástroji, učebnami s počítači pro tvorbu hudby atd. Všechna tato specifika vyžadují speciální

pravidelnou údržbu, která je mimořádně nákladná. Filmová a divadelní věda má k dispozici nadstandardně vybavené prostory Filmového, Divadelního sálu a studia Bílá nora, které taktéž kromě výuky slouží k dalším tvůrčím aktivitám. Z těchto aktivit vyvstala nutnost vzniku dvou občanských sdružení: Pastiche filmz a Divadlo Konvikt, která si tvoří svoji vlastní roční dramaturgii ve výše zmíněných sálech. UC UP je vlastně živým tvůrčím organismem, ve kterém je zapotřebí neustále komunikovat a koordinovat velké množství aktivit.

A v čem spočívá vaše role manažerky?

Jsem zaměstnancem Filozofické fakulty, strukturně patřím pod její Děkanát. Jinak jsem spíše nezávislý samostatný pracovník. Sbíhají se u mne všechny požadavky k možnostem konání mimovukových aktivit. Jsem tedy v první řadě komunikátor a koordinátor veškerého dění v UC UP a následně ovšem velmi omezeně propagátor aktivit. Soustřeďuji se u mne veškeré požadavky na všechny možné typy kulturních akcí, konference, kongresy, budovu také ve volné kapacitě pronajímám soukromým subjektům, organizacím a firmám, a to nejen v rámci města a kraje. Zájemci posílají své představy ohledně chystané akce, já potom zvážím, zda zde akci zařadím. Zájem o pořádání akcí v budově budovu je enormní, proto mým hlavním kritériem výběru je kvalita a nikoliv kvantita akcí. Samozřejmě se zde mám možnost radit a konzultovat pořádání některých akcí s Radou UC UP, která je sestavena z vedoucích všech pěti kateder, případně konzultuji některá divadelní a filmová představení se zmiňovanými občanskými sdruženími. Ročně se zde podaří v průměru pořídit 300 mimovukových aktivit. Když jsem sem před sedmi lety přišla, tak mým stěžejním cílem bylo dostat UC UP do povědomí veřejnosti. Využila jsem svých veškerých kontaktů z předchozího zaměstnání. Podařilo se mi zde přenést úplně všechny festivaly, které se v Olomouci konají. Začala úzká spolupráce s Moravským divadlem, Muzeem umění, Moravskou filharmonií, základními uměleckými školami, Vědeckou knihovnou, občanskými sdruženími, prostě všemi, kdo se na kultuře v Olomouci podílí. Jak se UC UP pozvolna dostalo do povědomí jako další „kulturní instituce“, z magistrátu vyšla myšlenka koordinování veškerých kulturních aktivit všech institucí tak, aby se jednotlivé festivaly vzájemně nekryly. Vznikl plánovací kalendář, do kterého všichni s velkým předstihem posílají termíny konání svých kulturních akcí.

Nemůžete ale určitě vyhovět všem...

To bohužel nemůžeme a samozřejmě to občas přináší i konfliktní situace. Pravidla jsou přitom nastavena velmi jednoduše. Základní hledisko je výuka, která má naprostou přednost. Přednost mají všechny festivaly, filmové a divadelní přehlídky, koncerty a výstavy kateder, které zde sídlí. Prostory jsou k dispozici pouze mimo výukovou činnost, takže jde většinou o pátek, sobotu, neděli nebo pozdní večerní hodiny. Zájem i možnost konání aktivit v UC UP je v dnešní době už tak velký, že prostory je třeba si zamluvit i s ročním předstihem, což sebou nese velká úskalí, např. při pořádání konference a kongresů. Ostatně nejsme budova zaměřená jako kongresové centrum. Počet i kapacita místností je pro tyto akce nevyhovující. Přesto se zde podaří nějaký kongres tu a tam umístit, zpravidla

Mgr. Jana Koulová vystudovala andragogiku na UP v Olomouci, v devadesátých letech pracovala v Moravském divadle Olomouc a Hudebním divadle Karlin jako členka baletu. V roce 2000–2001 působila jako učitelka v ZUŠ Iši Krejčího, kde vedla kolektiv dětí, pomáhala s rozvojem jejich osobnosti,

uměleckým citěním, pohybem a přípravou k veřejnému vystupování. V roce 2002 opustila uměleckou sféru a začala pracovat u komerční firmy Ccentre s. r. o., kde se zabývala aktivním i pasivním telemarketingem. Od září 2003 je manažerkou Uměleckého centra UP.

ve zkouškovém období. I tak je velmi složité napláňovat akce zvenčí s ročním předstihem. Odhadnout a stanovit přesně roční výukový program včetně všech zkoušek a státnic pěti kateder, všech téměř sto vyučujících je mimořádně složité. Nakonec to limituje i samotné zájemce.

Jaká je vaše vize do budoucna a co byste si přála zlepšit?

Prvotní vize oživit budovu se již naplnila. Nyní je mou hlavní vizí udržet v UC UP všechny festivaly, které se zde konají. Jistě víte, že festivaly fungují pouze na základě získaných dotací. Každý rok jsou nižší a nižší. Žádná fakulta si totiž nemůže dovolit ještě dotovat kulturní akce zvenčí, které se zde pořádají. Proto je v mém zájmu budovu nabízet co nejpestřejším způsobem. Komerčních, placených aktivit zde bylo 80 – což odpovídá průměru za několik let. Lidé se mě často ptají, zda lze takto vydělat na provozní náklady. Roční náklady na tuto budovu jsou deset milionů korun. Je to obrovská zátěž pro obě zmíněné fakulty. V širém dalekém okolí snad neexistuje takto „drahá budova“, co se provozních nákladů týče. Od toho se samozřejmě odvíjí i ceník akcí, které se zde konají. Přesto odpověď je, že se vydělat těmi osmdesáti placenými akcemi na provozní náklady samozřejmě nedá. Tato možnost sice existuje, ale to bychom museli změnit naprosto poslání budovy, a to jistě nikdo nechceme. Všichni víme, že univerzita nemá vlastní kongresové prostory jako takové. Navíc se letos dostaví hotel zaměřený na velkokapacitní kongresy a konference. To má už nyní dopad v podobě řady stornovaných objednávek. To mě neustále nutí přemýšlet dál, jak budově finančně ještě pomoci. Tak vznikl např. nápad, že i Kapli Božího Těla lze použít ke komerčním účelům, tedy ke svatbám. Ale jsem také limitována. Radní provádějí svatební obřady mimo radnici pouze první sobotu v měsíci.

Co se pak děje s penězi, které vyděláte komerčními aktivitami?

Výnosy z placených akcí jdou na účet oběma fakultám přesně podle toho, který prostor se zrovna pronajímá. Tedy se finance rozúčtovávají. Nemáme zde samostatné účetnictví, či samostatné konto či fond. To by bylo možné pouze v případě vzniku další samostatné fakulty uměnovědných kateder. Což je asi legislativně velmi náročné a musel by o ni být opravdový zájem.

Dokončení na str. 5

Pohled na Umělecké centrum UP z Michalského přikopu

Ateliér kresby a malby

Nové látky proti nádorovému onemocnění v dětském věku

Zhoubné nádory vyskytující se v dětském věku patří na jedné straně mezi tzv. vzácná onemocnění, neboť počet nových případů tohoto onemocnění se uvádí v poměru 130-140 případů na 1 milion dětí ročně. Na druhé straně se však jedná o onemocnění, které je nejčastější příčinou úmrtí dítěte. Léčba je i přes velký pokrok v posledním čtvrtstoletí problematická. Katedra organické chemie PřF UP se ve spolupráci s Laboratoří experimentální medicíny Dětské kliniky LF UP a Fakultní nemocnice Olomouc a norskou Universitetet i Tromsø věnuje výzkumu nových typů sloučenin, které by mohly být účinné proti dětským nádorovým onemocněním. Společný výzkum v této oblasti přináší první povzbuzivé výsledky.

Program spolupráce je založen na syntéze chinolinových a triterpenových derivátů, což jsou typy chemických sloučenin, které již dříve prokázaly protinádorovou aktivitu. Tyto deriváty jsou testovány v nově zavedených in-vitro modelech, tedy na izolovaných nádorových buňkách a následně v in-vivo modelech, kdy jsou dětské nádory implantovány do hlodavců. Důležitou součástí projektu je vývoj biologicky dostupných formulací, tj. takových forem účinných látek, které jsou schopny z velké části projít bez úhony až do buňky, ve které mají působit. „Zavedením moderních syntetických postupů na principu kombinatorální chemie, tedy metody, kdy se souběžně připravují desítky nebo i stovky různých derivátů, byly poměrně rychle připraveny série různorodých sloučenin (tzv. chemické knihovny),“ sdělil doc. Jan Hlaváč z Katedry organické chemie PřF UP. „Zavedli jsme a odzkoušeli jak in-vitro, tak zejména in-vivo systémy pro screening jejich protinádorové aktivity na dětských nádorových modelech,“ dodal doc. Marián Hajdúch z Laboratoře experimentální medicíny LF UP a FNO. Doplnil, že zavedené in-vivo modely využívají moderní technologii zvanou hollow fibre assay, s jejíž pomocí je možné testovat účinnost na více typech nádorových buněk s použitím jednoho zvířete.

Některé doposud připravené látky umí zabíjet nádorové buňky ve velmi nízkých koncentracích pohybujících se v desetinách miligramů na mililitr. Modifikací těchto látek se podařilo účinnou koncentraci snížit ještě o 1-2 řády. Vybrané látky vykazují rovněž dobrý farmakokinetický profil, jenž popisuje stabilitu látky v organismu v čase, a jsou proto připraveny k testům in-vivo. „Náš výzkum je podpořený mezinárodním projektem Finančního mecha-

nismu EHP/Norska (Projekt A/CZ0046/1/0022). Do roku 2010, kdy skončí finanční podpora projektu, musíme provést ještě celou řadu studií, které povedou k výběru vhodných derivátů pro plnohodnotné preklinické testování. Především to je hlavním cílem projektu,“ doplnil doc. Jan Hlaváč.

Vzhledem k tomu, že hledání nových léků není v návaznosti na četnost výskytu dětských nádorových onemocnění prioritou výzkumu farmaceutických firem, není také uvádění nových léků na trh tak dynamické, jako v jiných oblastech. Chemoterapie, jako nedílná součást léčby, sice zaručuje

u terapie některých typů nádorů relativně vysokou úspěšnost, zanechává však na dětském organismu často trvalé následky v podobě vývojových či reprodukčních poruch, vzniku sekundárních nádorů nebo nevratného poškození orgánů – navíc některá onemocnění tohoto typu jsou stále neléčitelná. Jednou z šancí vývoje méně toxických léčiv cílených na vzácná nádorová onemocnění je právě výzkum v prostředí univerzitních výzkumných center podpořený z veřejných prostředků.

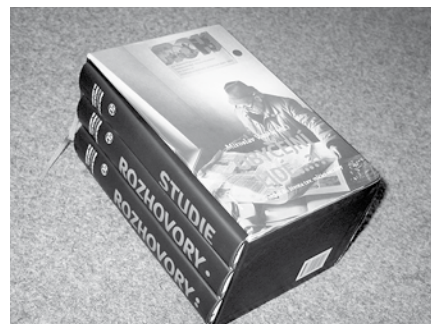
Více na: <http://orgchem.upol.cz/childhood-cancer/>
-map-, -jah-, -pad-

Vyprávění dřívějších dělníků a intelligence rozbíjejí zažitá klíše

Nakladatelství Academia nedávno vydalo zajímavou publikaci, v níž vyprávějí příslušníci dřívějších dělnických profesí a tzv. pracující intelligence. Téměř devatenáct set stránkové dílo orálních historiků *Obyčejní lidé...? Pohled do života tzv. mlčící většiny. Životopisná vyprávění příslušníků dělnických profesí a intelligence* je výstupem projektu Grantové agentury ČR Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace: Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a intelligence.

Kolektivní monografie vznikla pod garancí doc. Miroslava Vaňka, vedoucího Centra orální historie Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, obsahuje dvanáct interpretačních studií, čtyřicet redigovaných rozhovorů a jedinečné dokumentární fotografie prof. Jindřicha Štreita. „Naši snahou bylo podívat se na to, jak období tzv. normalizace vnímali obyčejní lidé. Řečeno dobovou terminologií – příslušníci dělnické třídy a pracující intelligence. Myslím si, že předkládané rozhovory rozbíjejí i některá dosud tradovaná klíše. Např. to, jakým způsobem na lidi doléhal ve

zmiňovaném období nedostatek zboží. Zcela jasně totiž z těchto rozhovorů vyplývá, že zboží nedostatky činily lidem minimální příkoří,“ uvedl PhDr. Pavel Urbášek, ředitel Archivu UP, který je autorem

jedné ze studií a pěti rozhovorů. „Uvedené zjištění je totiž pro historika jistým signálem, že tehdejší životní úroveň byla poměrně vysoká. Jiný problém však spočíval v nedostatku služeb. Poté, co řada lidí v rozhovorech vzpomněla, jakým způsobem stavěla nebo renovovala byty, jeví se tento problém daleko markantnější,“ dodal spoluautor publikace.

Na projektu se vedle odborníků z Centra orální historie Ústavu pro soudobé dějiny AV podíleli i jejich spolupracovníci z různých regionů ČR. „V dřívějších projektech jsme oslovovali revoltující studenty z roku 1989, poté disidenty a komunistické funkcionáře. Nyní jsme však dbali také na to, aby v díle bylo obsaženo i genderové hledisko,“ dodal dr. Urbášek.

Přestože je publikace určena spíše odborné veřejnosti, je v knihkupectví běžně k dostání.

Text a foto M. Hronová

Umělecké centrum jako živý...

Co se vám už podařilo, s čím jste spokojena?

Podařilo se vytvořit webové stránky, podařilo se ve spolupráci s oddělením komunikace vymyslet komunikaci navenek v podobě zavěšování a zveřejňování akcí v kalendáři akcí. Také se podařilo dohodnout s magistrátem, že se náš web a kalendář akcí prolínal s webem města. Takže v sekci kultura si můžete najít akce UC UP. Akce se zveřejňují v tištěné podobě v INFO a v Kdy kde co, ale je toho pořád málo. Nyní s radou UC UP řešíme, jakým způsobem bychom udělali informační panel pro UC UP, abychom se zviditelnili i pro kolemjdoucí návštěvníky, kteří třeba zavítají do místní restaurace, netuší, že vkročili do budovy školy s kulturním a estetickým zaměřením. Na budově si mohou přečíst denní menu, nikoliv už to, co se děje uvnitř budovy.

Do budoucna bych chtěla zlepšit propagaci a marketing UC UP. Jenže nemám tým lidí, kterým bych se oklopila, a samozřejmě potřebné finance. Mám zde pouze jednoho technického pracovníka, který mi u akcí pomáhá technicky. Myslím si, že by univerzita jako celek měla mít marketingový fond, který by přerozdělovala mezi jednotlivými fakultami k propagaci. Téměř každá budova univerzity by si zasloužila svůj informační panel, jehož prostřednictvím by se univerzita zviditelňovala navenek. Olomoučané sice vědí, že mají druhou nejstarší univerzitu, potenciální studenti si vyhledají studijní možnosti, ale celkově si myslím, že je to pořád velmi málo. Vezměte si např. panely, které se používají při dnech otevřených dveří. Z mého pohledu jsou naprosto nedůstojné, ať už pro prezentaci, či orientaci.

dokončení ze str. 4

Stala se také ta nepříjemná záležitost s rozřezáním divadelní scény barokního divadla. Jaký na to máte názor?

V UC UP je jedna velmi zásadní okolnost, nemáme prostor sloužící jako zázemí, či sklad. Vlastně zde nelze ani nic podobného již vyprojektovat. Tedy záležitost s barokní scénou vznikla právě proto, že zde v budově není žádný skladovací prostor. Atrium, kde scéna stála, se využívá multifunkčně. Tudíž zde scéna nemůže stát celoročně. A také rozhodně není pravdou, že je tímto někomu zde v aktivitách bráněno.

Problémem také je, že nemáme ve večerních hodinách vyřešenu technickou složku pro jakoukoliv údržbu. Když večer vypadnou pojistky, či se vyskytne jiný technický problém, není se na koho obrátit. Vezměte si, že téměř všechny akce se konají ve večerních hodinách, to je zásadní problém.

Zmínila jste občanská sdružení Pastiche filmů a Divadlo Konvikt. Jaká je s nimi spolupráce?

Výborná. Pracuji s ohromným elánem a nadšením, přitom to jsou všechno akce, na kterých samozřejmě nevydělávají, přesto je pořádají s obrovským nasazením. Pořádat kulturní akce, to je i rok práce a příprav, obdivuji je, že při samotném studiu a neustále se snižujících dotacích ještě neupadají jejich nadšení. Toho si opravdu velmi cením.

Připravil T. Chalupa, foto D. Agnew a archiv UC UP, fotogalerie viz www.upol.cz/fakulty/zarizeni-a-sluzby/umelecke-centrum/

Profesury

Přírodovědecká fakulta UP, Katedra biochemie a Česká společnost chemická – olomoucká pobočka zvou na

inaugurační přednášku v oboru Biochemie v rámci řízení ke jmenování profesorem

Doc. František Vácha, Ph.D.,

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta a Ústav fyzikální biologie a Biologické centrum AVCR, v.v.i.

Single-molekulární spektroskopie a jednočásticová strukturní analýza biologických makromolekul

Uskuteční se 4. 2. ve 13:00 hodin v areálu Biocentra PřF UP v Olomouci - Holici (Šlechtitelů 11), posluchárna SE501.

Rektor UP si dovoluje pozvat Vás na

slavnostní koncert Univerzity Palackého
k výročí obnovy vysokého učení v Olomouci

Ve viru tance

pátek 26. 2. 2010 v 19 hodin

Reduta – sál Moravské filharmonie Olomouc

Slavné tance světových mistrů A. Dvořáka,
B. Smetany, J. Brahmsa, O. Nedbala, J. Strausse
a dalších provede

Moravská filharmonie Olomouc
pod vedením dirigenta Petra Vronského.

Sólista Antonín Hradil - housle.
Průvodní slovo Vladislav Kvapil

Předprodej vstupenek od 25. 1. do 19. 2. 2010
v Konferenčním servisu UP, Biskupské nám. 1, tel.:
585 631 125; od 1. 2. 2010 až do dne koncertu
též v podloubí radnice. Vstupné: 100 Kč.

Právnická fakulta UP a Centrum dalšího vzdělávání
si Vás dovoluji pozvat
na **odborný seminář:**

Novela občanského soudního řádu
– zkušenosti z praxe

Termín: 26. 2. 2010

Místo konání: Právnická fakulta UP,
tr. 17. listopadu 8, budova A – ROTUNDA

Obsah semináře: Koncentrace řízení (kvalifikovaná
výzva, přípravné jednání, první jednání ve věci); zkuš-
nosti z prvního půl roku účinnosti novely 7/2009 Sb.

Cílová skupina: Seminář je určen pro advokáty
a prakticky působící právníky.

Podrobné informace www.zurnal.upol.cz

Katedra výtvarné výchovy PdF UP
pořádá

výstavu prací studentů ateliéru kresby
a ateliéru intermedialní tvorby

Proluky

2. 2.–1. 3. 2010 v přízemí Barokní chodby UC UP,
vždy po–pá 8–20.00 hod.

Rodiče a děti na horách

Kromě řady dalších zimních aktivit pořádá Akademik
sport centrum UP také týdenní akci s názvem „Rodiče
a děti na horách“. Pro děti je připravena výuka lyžování
pod vedením zkušených instruktorů, sáňkování, hrátky
na sněhu a další dobrodružství, pro děti i rodiče denně
večerní zábavný program.

*Kompletní informace a přihlášku naleznete
na webových stránkách Akademik sport centra UP
www.akademikolomouc.cz.*

Akademické mistrovství ČR...

dokončení ze str. 1

K nejspěšnějšími reprezentantům UP na letoš-
ním Akademickém mistrovství ČR patřili a titul aka-
demického mistra získali studenti Fakulty tělesné
kultury UP Tomáš Hedrich a Robert Novotný. T. Hed-
rich získal pro UP zlatou medaili v kategorii 60 m
muži (v čase 7,15 s), R. Novotný zvítězil v kategorii
dálka výkonem 6,71 m.

Stříbrné medaile přivezli běžkyně Markéta Krejčí,
druhá v kategorii 800 m ženy, Markéta Malariková,
která se na stejné pozici umístila v kategorii trojskok,
a štafety mužů a žen na 4 x 200.

Třetí místa vybojovali a bronzové medaile získali
Tomáš Čelko v běhu na 400 m a Marek Ošmera ve
skoku do dálky.

Akademické mistrovství ČR v halové atletice letos
uspořádala Katedra atletiky FTVS UK ve spolupráci
s Českou asociací univerzitního sportu. Proběhlo
11. 1. v přetlakové hale Strahov za účasti 33 družstev
ze sedmnácti vysokých škol ČR.

-mav-, foto archiv Katedry atletiky FTVS UK

Noví profesori UP

Prezident republiky Václav Klaus na slavnostním setkání 18. 9. ve Velké aule Karolina v Praze
jmenoval celkem 103 profesorů českých vysokých škol. Na návrh Vědecké rady UP převzali
dekrety s účinností od stejného data také **prof. Aloisie Pouličková, CSc. (PřF)**, pro obor
Botanika, **prof. Miroslav Janura, Dr. (FTK)**, pro obor Kinantropologie, a **prof. Milan Kaminek,**
Ph.D. (FZV), pro obor Radiologie. První dva krátké portréty jsme publikovali v předchozím
čísle, nyní přinášíme třetí:

Prof. RNDr. Miroslav Janura, Dr.

Fakulta tělesné kultury, Katedra biomechaniky a technické kybernetiky

Obor: Biomechanika

Vědecká a výzkumná specializace:

**Kinematická a dynamická analýza základních motorických činností člověka
a rozvoj metodologie biomechanického výzkumu; Biomechanické hledisko
poruch hybného systému lidského těla (amputace, hipoterapie, řízení pohybu)**

Prof. M. Janura je autorem/spoluauteorem 124 vědeckých publikací, z toho v zahraničí
65; citovanost: 67.

Významné publikace z posledních pěti let:

Janura, M., Cabell, L., Svoboda, Z., Kozáková, J., & Gregorková, A. (2008). Kine-
matic analysis of gait in patients with juvenile hallux valgus deformity. *Journal of Biomechanical Science
and Engineering*, 3(3), 390-398.

Janura, M., & Svoboda, Z. (2008). Dynamic pressure measurements in below-knee prosthetics. In K. D'Aout,
K. Lescrenier, B. Van Gheluwe, & D. De Clercq (Eds.), *Advances in plantar pressure measurements in
clinical and scientific research* (pp. 171-190). Maastricht: Shaker Publishing BV.

Janura, M., Peham, Ch., Dvořáková, T., & Elfmark, M. (2009). An assessment of pressure distribution exerted by
a rider on the back of a horse during hippotherapy. *Human Movement Science*, 28(3), 387-393.

Dosud poslední kongresovou přednášku na téma *Posturální stabilita a pohybová aktivita u osob s osteo-
porózou* přednesl prof. M. Janura v rámci 12. mezinárodního kongresu českých a slovenských osteologů
v Ostravě v roce 2009.

Prof. M. Janura vede devět postgraduálních studentů v oboru Kinantropologie se zaměřením na biome-
chaniku. Přednáší biomechaniku na Fakultě tělesné kultury UP a Fakultě zdravotnických věd UP.

-red-, foto archiv prof. M. Janury

• VYDAVATELSTVÍ • VYDAVATELSTVÍ • VYDAVATELSTVÍ

Prosincová produkce

Fakulta tělesné kultury

- Vařeka, I., Vařeka, R.: *Kineziologie nohy*. 1. vyd., 190 s. Neprodejné
- Mikláňková, L.: *Environmentální stimuly v pohybové aktivitě dětí předškolního věku*. 1. vyd., 170 s. 223 Kč

Fakulta zdravotnických věd

- Kisvetřová, H.: *Důstojné umírání II*. Vydáno na CD. Neprodejné

Filozofická fakulta

- Silná, I. (ed.): *Hudba v Olomouci a na střední Moravě III*. Sborník. 1. vyd. 262 s. Příloha CD. 250 Kč
- Gheorghe, M. E., Kysučan, L.: *Rumunská kultura a jazyk v českých zemích*. 1. vyd., 124 s. 146 Kč
- Bláha, O.: *Funkční stratifikace češtiny*. 1. vyd., 86 s. 106 Kč
- Holeš, J., Chalupa, J. (výk. red.): *Romanica Olomucensia*. Vol. 21. Num. 2. 202 s. 180 Kč
- Kholod, U., Němec, R.: *Vybrané témy z movoznavstva Častyna perša*. 1. vyd., 66 s. 165 Kč
- Kaláb, M., Orel, M.: *Základy anatomie a fyziologie pro studenty humanitních oborů III*. 1. vyd., 88 s. 140 Kč

Pedagogická fakulta

- Novák, B. (ed.): *Matematický klokan 2009*. 1. vyd. 56 s. Neprodejné
- Machar, I.: *Conservation and Management of Floodplain Forests in the Protected Landscape Area Litovelské Pomoraví (Czech Republic)*. 1. vyd., 110 s. Neprodejné

- Machar, I.: *History, Biodiversity, and Management of Floodplain Forest (Case Study of National Nature reserve of Vrapac, Czech Republic)*. 1. vyd., 140 s. Neprodejné
- Machar, I.: *Úvod do ekologie a lesní pedagogiky pro učitele přírodopisu a environmentální výchovy*. 1. vyd., 106 s. Neprodejné
- Svoboda, I., Marínčák, M.: *Ekonomika, finanční management a pracovní právní předpisy v životě školy*. 1. vyd., 256 s. Neprodejné
- Svoboda, I., Marínčák, M.: *Ekonomika, finanční management a pracovní právní předpisy v životě školy*. Vydáno na CD. Neprodejné

Právnická fakulta

- Bell, I. D.: *Contemporary Issues In Business And Legal Matters*. Dotisk 1. vyd., 72 s. 166 Kč

Přírodovědecká fakulta

- Kameníček, J., Šindelář, Z., Pastorek, R., Kašpárek, F.: *Anorganická chemie*. 4. vyd., 318 s. 245 Kč
- Kameníček, J., Šindelář, Z., Klečková, M.: *Příklady a úlohy z obecné a anorganické chemie*. Dotisk 3. uprav. vyd., 124 s. 172 Kč
- Ševčík, J., Smolka, M., Vysloužil, P.: *Manuál popularizace a medializace vědy*. 1. vyd., 28 s. Neprodejné

Institut celoživotního vzdělávání (FF)

- Eschgfäller, S. V.: *Österreichische Literatur- und Kulturgeschichte*. 1. vyd., 60 s. Neprodejné

-kop-

Univerzitní výzkum tématem Evropského fóra vědy a techniky

Mají se z univerzit stát pouze hráči ekonomického rozvoje? Učit nebo zkoumat?

Proč jsou evropské univerzity méně výkonné v oblasti inovací a spolupráci s byznysem?

Takové a další otázky zazní na **9. ročníku Evropského fóra vědy a techniky**, které pořádá Česká hlava ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou **20. 5. 2010 v Praze**. Další informace viz www.ceskahlava.cz.

Olomoučtí výzkumníci se podívali blíže na zastupitele měst a obcí v ČR od 3 do 5 tisíc obyvatel

Zastupitelé a zastupitelky z tuzemských měst a obcí o velikosti od tří do deseti tisíc obyvatel se většinou neprokazují stranickou legitimitací a v porovnání s kolegy z větších měst setrávají ve své funkci delší dobu. Pro téměř třetinu z nich se dokonce politika stala jakousi dědičnou záležitostí. Tyto a řadu dalších informací přinesl výzkum odborníků z Katedry sociologie a andragogiky a Katedry politologie a evropských studií FF UP, kteří se zapojili do mezinárodního projektu „Proměny městských zastupitelstev v evropské perspektivě“.

V průběhu loňského roku oslovili zhruba dvě třetiny z 311 tuzemských obcí ze všech krajů o velikosti od tří do pěti tisíc obyvatel, na výzvu odpověděli zhruba každý pátý z oslovených zastupitelů. Výzkum navázal na předchozí studii, v níž se badatelé zaměřili na města či městské části v ČR nad deset tisíc obyvatel. Díky výzkumu získali jeho autoři odpovědi na otázku, kdo reprezentuje tuzemské obce.

„Bezmála dvě pětiny zastupitelů, kteří odpověděli na otázky výzkumu, jsou členy politických stran či hnutí. V porovnání s městy nad deset tisíc obyvatel, kde jsou straníky zhruba dvě třetiny zastupitelů, je to podstatně méně,“ uvedl jeden z autorů výzkumu dr. Dan Ryšavý z Katedry sociologie a andragogiky.

Někou stranickou funkci v místní organizaci strany v současné době zastává necelá pětina zastupitelů. Funkce na vyšších stranických úrovních vykonává asi 7 % odpovídajících zastupitelů. Ve větších městech jsou tyto podíly asi dvojnásobně vyšší. Dvě třetiny odpovídajících byly zvoleny na kandidátkách celostátních stran, ostatní získali mandáty buď za místní či regionální politické subjekty (17 %) nebo jako samostatní nezávislí kandidáti (16 %).

Práce zastupitelstva se respondenti účastní v průměru 8,5 let. Třetina z nich usedla do zastupitelstva v roce 2006 poprvé, v druhém volebním období reprezentuje města a městské části asi pětina a ve třetím období necelá pětina respondentů. Zbývající část má za sebou ještě delší zastupitelskou kariéru. Zastupitelé a zastupitelky z větších měst pracují v komunální politice v průměru 7,6 roku.

Z výzkumu rovněž vyplývá, že pro některé se politika stala tak trochu dědičnou záležitostí. Zhruba 30 zastupitelů uvedlo, že v předchozích dvou generacích někdo z jejich blízkých příbuzných zastával nějakou volenou funkci.

Více než třetina respondentů by politiku již ráda opustila, v případě zastupitelů měst nad deset tisíc obyvatel to byla přibližně čtvrtina. „Více než polovina

by chtěla pokračovat v práci zastupitele a jen asi pět procent má ambice postoupit buď na významnější pozici v místní politice nebo se uplatnit v krajské či celostátní politice,“ doplnil dr. Ryšavý. Ve větších městech je podíl zastupitelů s vyššími ambicemi přibližně trojnásobně vyšší.

Za nejdůležitější cíl samosprávy volení zástupci menších i větších obcí a měst označili shodně přilákání ekonomických aktivit do města. V dalších oblastech se hodnocení do určité míry liší. Rozvoji vysoce kvalifikovaných činností patří k hlavním cílům samosprávy dle zastupitelů z měst nad deset tisíc obyvatel. Zastupitelé z menších obcí tento cíl k nejdůležitějším neřadili. Městští zastupitelé za důležitéjší označili zlepšení image města, reprezentanti menších obcí posunuli více do popředí zlepšení vzhledu jejich bydliště.

Šetření se loni zúčastnilo 28 procent žen, průměrný věk mírně převyšil 51 let. Po obecních volbách 2006 reprezentuje 311 obcí a měst od tří do deseti tisíc obyvatel celkem 6650 zastupitelů. Výzkumníci se v roce 2009 obrátili na zastupitele 58 obcí o velikosti tří až pět tisíc obyvatel a 48 obcí o velikosti pět až deset tisíc obyvatel. Celkově byla návratnost v roce 2009 asi o pět procent vyšší než při šetření v obcích s více než deseti tisíci obyvateli v roce 2008.

Olomoučtí výzkumníci jsou součástí mezinárodního týmu, který má od podzimu 2009 k dispozici soubor odpovědí zastupitelů z měst nad deset tisíc obyvatel. Informace odborníci shromáždili v rámci projektu Municipal Assemblies in European Local Governance, jenž se konal v bezmála 20 evropských zemích. Čeští sociologové či politologové tak mohou v případě odpovědí z větších měst srovnávat situaci s mezinárodním kontextem, v pořadí druhé šetření zase zjistilo důležité srovnání odpovědí reprezentantů velkých, středně velkých a menších měst.

Výzkum byl proveden za podpory Grantové agentury ČR.

-dr-

Podnikavá hlava: nová soutěž Vědeckotechnického parku UP

Finanční prémie, pronájmy kanceláří a věcné ceny - to vše mohou vyhrát účastníci soutěže Podnikavá hlava, kteří přijdou se zajímavým podnikatelským záměrem. Pořádá ji Vědeckotechnický park UP (VTP UP) a mohou se do ní přihlásit nejen jednotlivci starší 18 let, ale i celé soutěžní týmy, v nichž je zastoupen alespoň jeden dospělý. Cílem soutěže je podpora nových podnikatelských záměrů, které by jinak zůstaly pouze v hlavách jejich tvůrců.

Blíží informace, přihlášky a podrobné podmínky soutěže jsou k dispozici na internetových stránkách www.podnikavahlava.cz nebo www.zurnal.upol.cz.

Britské centrum Knihovny UP informuje

Britské centrum Knihovny UP je od 5. 1. 2010 opět v plném provozu. Všechny aktuální informace o zkouškách jsou k dispozici na internetové adrese www.bc.upol.cz.

Zkouškový informační balíček

Zájemci o zaslání informačního balíčku s tištěnými materiály (přehled zkoušek, letáky k jednotlivým úrovním, metodické příručky se vzorovými testy) mohou kontaktovat Britské centrum na elektronické adrese bc@upol.cz.

Exkurze do knihovny

Po předchozí telefonické domluvě je pro skupiny možné zorganizovat exkurze, během kterých se studenti dozvědí základní informace o možnostech studia angličtiny, mezinárodních jazykových zkouškách, nabídce knihovny a službách British Council v ČR. Zájemci si mohou na počítačích ve studovně

vyzkoušet rozřazovací test z angličtiny, který jim napoví, jaká je aktuální úroveň jejich jazykových schopností. Exkurzi je možno dohodnout kdykoliv v otevírací době knihovny.

Přihlášky a rezervace

Na všechny semináře Britského centra je vstup volný. Počet míst je omezen, doporučujeme včasnou rezervaci na bc@upol.cz nebo 585 631 874.

Informace o akcích BC KUP e-mailem

Pokud chcete dostávat pravidelné informace o činnosti BC e-mailem, přihlaste se, prosím, odesláním prázdného e-mailu na adresu BritskeCentrum-subscribe@yahoo.com.

Otevírací hodiny

úterý 9.00–12.00, 13.00–17.00; středa 9.00–12.00, 13.00–17.00; čtvrtek 13.00–17.00; pátek 9.00–15.00; sobota 9.00–12.00.

-mš-, -red-

Nové elektronické informační zdroje v nabídce Knihovny UP

Knihovna UP zajistila přístup k novým elektronickým informačním zdrojům prostřednictvím grantového programu MŠMT ČR „Informační zdroje pro výzkum (INFOZ)“. Od začátku ledna 2010 jsou umístěny na portále elektronických informačních zdrojů na adrese: <http://ezdroje.upol.cz>. Přístup je nastaven pro počítačovou síť celé univerzity a v rámci konsorciálního předplatného je k dispozici až do 31.12.2010.

Jde se o zdroje:

Art & Design Collection

Kolekce databází zaměřených na umění a design. V rámci této kolekce máte přístup k následujícím databázím: ARTBibliographies Modern (ABM); Avery Index to Architectural Periodicals Bibliography of the History of Art Design and Applied Arts Index.

BMJ Journals Online Collection

Kolekce přibližně 30 časopisů z různých oborů klinické medicíny, např. vnitřní lékařství, pediatrie, oftalmologie, sportovní lékařství, urgentní a úrazová medicína, kardiologie, neurologie, klinická patologie, epidemiologie, genetika, etika, medicína založená na důkazu aj.

Electronic Enlightenment

V databázi jsou zpřístupněny originály korespondence významných osob, největších myslitelů a zakladatelů moderního světa, žijících v 18. století.

Literature Resource Center

Biografické, bibliografické a kontextové informace k více než 130 000 autorům. Databáze představuje literaturu jako obor lidské činnosti, který je ovlivňován jinými disciplínami, a který sám tyto disciplíny také ovlivňuje.

Oxford Journals Online STM Collection

Kolekce STM zpřístupňuje přibližně 100 titulů z oboru přírodních věd, matematiky, medicíny.

Oxford Journals - Humanities a Social Science

Kolekce Oxford Journals - Humanities a Social Science collection (HSS) zpřístupňuje 99 časopisů ze společenskovědních a humanitních oborů.

V případě potřeby je možno se obracet na kontaktní osoby uvedené u jednotlivých zdrojů.

RNDr. D. Lošťáková, ředitelka Knihovny UP

Prosbu o spolupráci při výzkumu současných vztahů Čechů a Slováků

Od poloviny 90. let minulého století se na Katedře českého jazyka a literatury PdF realizuje sociolingvistický projekt *Současné česko-slovenské a slovensko-české kontakty*. V letech 1998–2000 byl podporován Sorosovou grantovou nadací. Průběžně sleduje změnou jazykovou situaci po rozdělení ČSFR, posilující divergentní vývoj češtiny a slovenštiny.

Zaměřuje se na možnosti přímého a nepřímého kontaktu obou jazyků, na vývojové tendence v percepční kompetenci mladé české a slovenské generace ve vztahu ke geneticky nejbližšímu jazyku – češtině, slovenštině, na funkčnost kontaktních jazykových jevů - bohemismů a slovakismů, na komunikaci Čechů a Slováků ve smíšeném česko-slovenském jazykovém prostředí.

Důležitou součástí našeho výzkumu jsou sociolingvistická dotazníková šetření. V této souvislosti se na Vás obrácíme s prosbou o spolupráci v této oblasti. V současné době jsou aktuální dva online dotazníky, umístěné na adrese www.zurnal.upol.cz/:
– dotazník pro širokou českou veřejnost;
– dotazník pro Slovaky studující na českých vysokých školách.

Za případnou spolupráci děkujeme.

PhDr. K. Musilová, Dr., PdF UP

Oprava a omluva

Jak si někteří čtenáři již povšimli, v předchozím čísle *Žurnálu UP* (č. 12, str. 9) došlo v titulku k p.f. prof. Jiřího Fialy k chybě. Místo *Pour félicité* mělo být samozřejmě správně uvedeno *Pour féliciter* 2010.

Omlouváme se.

Redakce

Do finále Miss Academia se probíjela i studentka UP

Soutěž Miss Academia ČR 2010 zná své finalistky, které se v březnu utkají o korunku a titul antické bohyně. Z řad studentek českých vysokých škol, které prošly castingy v Praze a ve Zlíně, nakonec vzešla finálová desítka dívek. Mezi nimi má své želižko v ohni i Univerzita Palackého v podobě dvacetileté Radany Janovské z Hustopeče. Studentka druhého ročníku Zubního lékařství při LF UP uspěla v konkurenci 255 přihlášených dívek a zúčastní se tak finálového večera, který proběhne 31. 3. 2010 v Městském divadle ve Zlíně.

Pro finalistky je již za čtrnáct dní připraveno jedno z úvodních soustředění. „Při víkendovém soustředění na holky čeká náročný program v podobě natáčení, focení a pořizování rozhovorů. Letošní ročník se nese v duchu antiky. Chceme tím ukázat, že antika ctíla přirozenou krásu, ale také intelekt a moudrost,“ upřesnila manažerka projektu Eva Krutáková.

Kromě Radany Janovské se do nejužšího vyberu probíjely studentky z Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity, Ostravské univerzity, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Vysoké školy obchodní v Praze a z Vysoké školy Polytechnické v Jihlavě.

Soutěž MISS ACADEMIA ČR pořádají letos již počtrnácté studenti Fakulty multimediálních komunikací UTB ve Zlíně v rámci předmětu Komunikační agentura.

-mar-

Do Olomouce dorazí padesát nových zahraničních studentů

Téměř pět desítek nových studentů, kteří přijíždějí do Česka na zkušenou v rámci programu Erasmus, rozšíří během února řady zahraničních studentů na Univerzitě Palackého. I o ně se budou starat členové občanského sdružení ESN UP, které se snaží těmto studentům usnadnit jejich pobyt v Olomouci.

„Tradičně nejvíce ‘erasmáků’ přijede studovat na UP z Polska – jedenadvacet. Pětice studentů k nám zavítá ze Slovenska a z dalekého Turecka. Svou zemi bude ale v Olomouci reprezentovat také trojice Italů, Francouzů a Španělů,“ vypočítává Radka Matašovská, prezidentka olomoucké sekce organizace Erasmus Student Network.

Život a studia v Olomouci si v letním semestru vyzkouší mladí lidé z celkem třinácti zemí (mj. z Finska či Bulharska). Ačkoliv většina z nich na UP přijíždí studovat obory v rámci nabídky Filozofické fakulty (slavistika, bohemistika, polonistika atd.), noví zahraniční studenti zasednou v učebnách takřka všech fakult, kde nahradí nebo doplní studenty, kteří přijeli již v zimním semestru. „I pro nově přijíždějící ‘erasmáky’ máme připravený bohatý kulturní, společenský i sportovní program. Naším cílem je především jejich integrace v rámci školy i města, k čemuž nám slouží tzv. buddy system. Ten je založen na přidělování jakýchsi českých opatrovníků – studentů jednotlivým účastníkům studijního pobytu na UP,“ dodává Matašovská.

Akademický rok 2009/2010 či jeho část se na podzim v rámci programu Erasmus rozhodlo absol-

vovat více než 160 zahraničních studentů, z nichž asi třetina stráví v Olomouci celý rok. Rovněž mezi těmi, kteří jsou v Olomouci již od září, tvoří polští studenti většinu (54), následováni Francouzy (23), Španěly (20) a Portugalci (15). Osm studentů pak přijelo ze Slovenska a stejný počet z Belgie. „Svůj Erasmus ale prožili v Olomouci i dva studenti z Kanárských ostrovů či student z Irska,“ doplňuje Matašovská.

O. Martinek
Více o ESN UP, o.s. na <http://esnup.upol.cz>.

Adventní dílna na Pedagogické fakultě UP

Pouhý jeden týden před Štědrým dnem, a tedy až po uzávěrci čísla Žurnálu UP, které přineslo ohlédnutí za předvánočními setkáními konanými na naší univerzitě, se na Pedagogické fakultě uskutečnil již druhý ročník Adventní dílny pro děti a vnoučata zaměstnanců. Studenti oboru Vychovatelství realizovaného na Ústavu pedagogiky a sociálních studií tentokrát s malými účastníky vyráběli ubrousky na štědrovečerní stůl, vánoční přání a ozdoby. Děti také prožily hezké chvíle při dramatické hře na vláček přivážející dárky, které by si přály najít pod vánočním stromčkem. Uplatnily všechnu svou fantazii a tvořivost a po skončení setkání si domů hrdě odnášely své krásné výrobky. Pro zúčastněné dospělé snad Adventní dílna byla milým zastavením v předvánočním pracovním i rodinném shonu.

Mgr. P. Vyhánková, Ph.D.

Chcete se stát pořadatelem univerzitního plesu?

Organizátoři Reprezentačního plesu UP, který se uskuteční 27. 1. 2010, naléhavě hledají studentky a studenty ochotné zastávat role pořadatelů, prodejců losů do tomboly apod. Odměnou jim bude volná vstupenka na ples. Zájemci nechtě se přihlásit pracovníci Konferenčního servisu UP paní Vaškové (tel. 585 631 054, e-mail: ludmila.vaskova@upol.cz), která ráda poskytne veškeré další informace k této společenské události nejen akademické obce UP, ale i všech příznivců olomouckého vysokého učení.

Glosa

Důchodcem ve smrti

Od 1. 1. 2010 se studium na škole přestává započítávat do náhradní doby pojištění. Dosud platilo, že se studium započítávalo do důchodového pojištění ještě šest let po dosažení plnoletosti. Druhou „radostnou“ zprávou je, že se bude postupně prodlužovat doba, po kterou si člověk musí platit důchodové pojištění, a to ze současných 26 let až na 35 let.

Je jasné, že doba je těžká a šetřit se musí všude, aby se rozpočet nepotopil na úplné dno. Stát už sáhl na peníze kdekomu a naši politici se domnívají, že kromě dálnic, transportérů, mistrovství světa v lyžování a open karet už nepotřebujeme pro chod státu vůbec nic. Zakonodárci nám skrze současnou právní úpravu vlastně vzkazují dvě věci.

Zprv nám sdělují, že vzdělávání se je privátní aktivita potřeběnců, kteří z nějakého nepochopitelného důvodu prahnou po vědomostech. Nevnímají jej vůbec jako náročnou přípravu na budoucí povolání a investici mladého člověka nejen do své kvalifikace, ale také do budoucí prosperity celé společnosti. Kdo studuje třeba na lékaře, ten se stejně jenom fláká, chodí na mejdany a vůbec si žije blaze. Proč by se mu měla tahle hýřivá léta ještě započítávat do důchodu, když stejně nic nedělá? Příště si to takoví holoubkové aspoň pořádně rozmyslí, zda se budou pět let hrabat v knihách nebo půjdou dělat něco užitečného. Fakt, že bez vzdělání by se člověk lékařem stát nemohl, je zřejmě podružný. Přes všechny halasné proklamace se ukazuje, že celé politické garnituře je úroveň vzdělanosti v naší společnosti úplně lhostejná.

Druhou věcí, kterou si naši milí politici myslí, je, že žijeme příliš dlouho na to, abychom své stáří trávili jen výchovou vnoučat a vyseďáváním na chalupě. I sedmdesátiletý stařík může přece být ještě docela čilý, pěkně pracovat a odvádět daně do černé díry rozpočtu. Důchodce, který nepracuje, je pro stát jen koulí na noze. Musí se mu pořádně platit důchod, věčně polehávání v nemocnici (to už si pro jistotu bude platit taky sám) a pro společnost je jinak nepotřebný. Důchodců má navíc přibývat, takže je potřeba tu bezprizorní lenošivou masu nějak zabavit a přitom ještě pořádně podojit.

Nedočkavě vyhlížím novelu stávajícího zákona, která současný nedokonalý systém ještě více zefektivní a rovnou stanoví, že nárok na vyplácení důchodu vzniká dnem pohřbu. Na úřad si s sebou žadatel bude muset přinést občanský průkaz, dvě fotografie a úmrtní list. Výplata samozřejmě jen „do vlastních rukou“.

T. Chalupa

-inzerce-

UNIVERSITAS
PALACKIANA
OLOMUCENSIS

Inovace kurikula studijního programu Všeobecné lékařství

- Vertikální a horizontální integrace výuky
- **tématická integrace:**
výuka adekvátních témat z pohledu teoretických, preklinických a klinických oborů
- **předmětová integrace:**
aktivní propojení stávajících výukových předmětů
- **synergická integrace**
nové výukové předměty s multidisciplinárním přístupem ke konkrétnímu tématu
- Zkvalitnění praktické výuky studentů
změna obsahu praktické výuky a důsledné zaměření na výuku komunikativních schopností
- Zvýšení kvality absolventů a možností jejich uplatnění v praxi

INTEGRAINOVA

Bohemista Karel Hádek sedmdesátníkem

V převratném roce 1968 vycházel na Univerzitě Palackého v Olomouci pod titulem *Náš svět vezdejší* „informátor Vysokoškolského výboru Československého svazu mládeže“, jehož redakce se pokusila navázat na obsahem i typografickou úpravou pozoruhodný kulturně politický měsíčník FLP-revue, vydávaný na UP v letech 1964–1966. Mezi příspěvateli „informátora“ se tak mj. údajně objevili Ivan Sviták a Josef Škvorecký – bohužel se v Archivu UP nedochoval ani jediný výtisk této cyklostylované tiskoviny. I co do jejího názvu nepanuje jistota – podle jiných zdrojů nesla v záhlaví titul *Náš vezdejší čas*.

Asi nebudeme daleko od pravdy, když za původce názvu svazáckého „informátora“ označíme jeho šéfredaktora, tehdy osmadvacetiletého odborného asistenta katedry bohemistiky a slaviistiky Filozofické fakulty UP Karla Hádku – nyní emeritního docenta PhDr. Karla Hádku, CSc., který se 18. ledna 2010 dožil sedmdesátky. Hádkovo šéfredaktorství *Nášeho světa vezdejšího* mělo totiž po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československé socialistické republiky 21. srpna 1968 neblahé důsledky pro Hádkovu slibně započatou profesní kariéru – byl vyšetřován olomouckou Státní bezpečností, jeho členství v KSČ bylo zrušeno, a on tak spadl do kategorie „vyškrtnutých“ pracovníků UP, jejichž odborný růst byl striktně reglementován – teprve v roce 1981 mu stranické orgány povolíly získat kandidaturu filologických věd na základě kandidátské disertace *Cesty k poznání archetypu středověkého textu*. Habilitovat se však mohl až v roce 1990 spisem *Dalimilovské studie, shodou okolností v témže roce, kdy oslavil „abrahamoviny“*. Hádkův vysokoškolský učitel a životní vzor, všestranný filolog prof. Jiří Daňhelka, CSc. (1919–1993), v letech 1966–1969 děkan FF UP, ovšem po nástupu „normalizace“ dopadl daleko hůře – jeho krátké členství v KSČ bylo ukončeno vyloučením z této strany, a nežli dosáhl penzijního věku, byl nucen žít se jako stavební dělník–výtahář a mohl publikovat toliko v zahraničí a pod pseudonymy.

Právě pod vlivem prof. Jiřího Daňhelky, ale také dalších čelných osobností olomoucké jazykové i literární bohemistiky a slaviistiky – doc. Jana Jahna, CSc., prof. Oldřicha Králíka, DrSc., a prof. Miroslava

Komárka, DrSc., se Karel Hádek – olomoucký rodák – už za svých vysokoškolských studií orientoval na historickou mluvnici češtiny, textologii a editologii. Ve své diplomové práci, vedené prof. J. Daňhelkou a obhájené roku 1961, se věnoval intenci přechodných sloves v Husových knížkách o svatokupectví, doktorskou disertaci pak zasvětil problematice kvantit českých samohlásek, a to v Komenského *Dvěřích jazyků otevřených*. Komeniologie se nato stala Hádkovou doménou jako editora a i jako historika spisovné češtiny – připravil k vydání dochované fragmenty encyklopedií Jana Amose Komenského *Theatrum universitatis rerum* (dosl. Divadlo veškerenstva věcí, tzn. světa) a *Amphitheatrum universitatis rerum* (tj. Amfiteátr světa) pro 1. svazek *Díla Jana Amose Komenského* (Opera omnia) z roku 1969, jakož i spisu J. A. Komenského *Dvěře jazyků otevřené* (1973) pro 11. svazek téže ediční řady z roku 1973; poslední uvedenému dílu věnoval i monografickou studii, publikovanou v rámci AUPU v roce 1974. Prof. J. Daňhelka rovněž přizval jubilanta k tak závažné edici, jakou bylo kritické vydání *Dalimilovy kroniky* (Staročeská kronika tak řečeného Dalimila. Vydání textu a veškerého textového materiálu. K vydání připravili Jiří Daňhelka, Karel Hádek, Bohuslav Havránek (†) a Naděžda Kvítková. Díl 1. a 2. Praha, Academia 1988). *Dalimilovy kronice*, textologii obecně a problematice vydávání staročeských textů věnoval Karel Hádek řadu speciálních studií. Jubilantovu trvalému badatelskému zájmu se těší též *Staročeský pasionál* (tj. sbírka životopisů křesťanských mučedníků) – ve své poslední větší studii pojednal o vývoji jeho slovní zásoby.

Medievalistou je doc. Karel Hádek, CSc., i jedním ze svých koníčků – teoreticky i prakticky se zabývá staročeskou kuchyní, naproti tomu jako zdatný kytarista a zpěvák nemá ve svém repertoáru s ohledem na staročestinu neovládající publikum středověké alby a lejchy, nýbrž hojnost českých, ruských a španělských lidových i umělých písní. Bývaly blahé doby, kdy se bez jeho aktivního podílu neobešel jediný bohemistický večírek, leč od svého penzionování v roce 2005 žije jubilant v Praze.

Prof. M. Sobotková, CSc., prof. J. Fiala, CSc.

♦ Diskuse ♦ Názory ♦ Ohlasy ♦

Otevřený dopis pracovníků PdF UP v Olomouci rektori UP

Vážený pane rektore,

v *Žurnálu UP* č. 12 ze dne 15. ledna 2010 vyšel názor RNDr. Josefa Tilicha, CSc., nejmenovat prof. PaedDr. Libuši Ludíkovou, CSc., děkankou Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Konstatujeme, že v posledním období se v *Žurnálu UP* objevovaly články popisující situaci na PdF UP. Podstatná část názorů či stanovisek v těchto článcích prezentovaných neměla nic či téměř nic společného se skutečnou situací na fakultě.

Respektujeme, že každý má právo na názor a jeho projevení, stejně tak na výběr zdrojů a dat, na nichž své názory a závěry zakládá. Neznamená to však ještě, že každý názor je validní a ve vztahu k PdF UP odpovídající. Vedení PdF na uvedené články povětšinou reagovalo poměrně střízlivou argumentací či doplňováním konkrétních informací. Je patrné, že tento postup se vzhledem k narůstající útočnosti článků neosvědčil. Za jedinou adekvátní reakci proto v tuto chvíli považujeme kategorické odmítnutí

neustálých útoků proti vedení PdF, které už dávno nejen napadají a zpochybňují práci vedení PdF a Akademického senátu PdF, ale dotýkají se už i práce zaměstnanců PdF. Konstatujeme proto, že situace na PdF vůbec není taková, jak se ji pokouší někteří pisatelé vylíčit.

Dovolte, abychom vyjádřili tímto svoji podporu děkance PdF UP prof. PaedDr. Libuši Ludíkové, CSc., řádně zvolené Akademickým senátem PdF UP. Vážíme si její práce, kterou vykonává pro naši fakultu. V posledním období PdF UP zaznamenává zlepšení ve většině (či všech) parametrů, které jsou schopny měřit skutečný výkon fakulty v oblasti pedagogické i vědecké. Ne dojmů, přání a subjektivní stanoviska, ale objektivní hodnotící kritéria ukazují, že PdF UP se stala v roce 2009 v oblasti vědy a výzkumu nejlepší pedagogickou fakultou v České republice a třetí nejlepší hodnocenou fakultou v rámci UP, jak uvádí zpráva Rady pro vědu, výzkum a inovace. Názory prezentované ve stanovisku J. Tilicha proto považujeme za nevěcné. Prof. Ludíková má být, v souladu s právním i faktickým stavem, děkankou jmenována.

Pracovníci PdF, v Olomouci dne 19. ledna 2010

Otevřený dopis byl 22. ledna 2010 doručen rektori UP. Do pátku 22. ledna 2010 do 11.00 hod. jej podepsalo 85 pracovníků Pedagogické fakulty UP. Předpokládáme, že v následujícím týdnu další podpisy přibudou.

Vzácná návštěva z Vancouveru na Univerzitě Palackého

Prof. Ferdinand Knobloch, CSc., F.R.C.P. (Kanada) a prof. Jiřina Knoblochová, CSc., světoznámí psychiatři a psychotherapeuté, které provázela představitelka a lektorka INCIPu PhDr. Iva Enachescu Hroncová, Ph.D., nás nedávno poctili návštěvou. Vzácné hosty zajímala zdejší univerzita a Olomouc v současnosti. Zavedli jsme je do Uměleckého centra v bývalých konviktech staré jezuitské univerzity (tam také k obědu) a potěšila nás jejich slova uznání na adresu místa i města.

Profesor Knobloch s chotí jsou vědci, jejichž badatelské a teoretické zaměření se neslučovalo s ideologií a požadavky „vědeckého světového názoru“ tehdejší doby. Jejich objevné pojetí psychotherapeutické léčby ve formě integrované psychotherapie navázalo na několik jímí modifikovaných zdrojů. Jedním z nich byl psychoanalytický výcvik absolvovaný spolu s H.–J. Eysenckem aj. v letech 1948–1949 v Londýně (semináře vedly Anna Freudová a Melanie Kleinová). Dále F. Knoblocha zaujala idea nezbytnosti dynamizace dosavadní statické psychotherapie, využití prvků Schultzova autogenního tréninku (jehož cvičení mu zmiřovalo živování v nacistickém koncentračním táboře), také psychogymnastika navazující na výrazový tanec. Uznání therapeutického působení malé sociální skupiny a zvláště potřeba studia interakce v rodinné skupině (nezbytnost zkoumání jejich symptomů, konfliktů) vedlo F. Knoblocha k formulaci principu motivační rovnováhy a navazující teorii sociální změny, interdependence. Zde se plně zapojila prof. J. Knoblochová, která po zkušenosti z dětské psychiatrie ověřila význam signifikantních osob (nejen rodičů) i pro širší skupiny pacientů. Prof. Knobloch zohlednil význam působení therapeutických vlivů komunitní terapie u Makarenka tak jako význam Morenova psychodramatu. Snažil se naplnit vizi, která, jak vzpomíná, vznikla během věznění v komunitě traumatické: německém koncentráku. Paní profesorkou byla pro integrativní psychotherapii vytvořena a precizována základní technika skupinového schématu, ověřená a platná v různých formách psychotherapie. Všechny kroky při konstituování pojetí původního psychotherapeutického směru, kterým je integrovaná psychotherapie manželů Knoblochových, byly utvářeny a ověřovány v nepřejících a zákeřných podmínkách minulého negativního režimu. Po nešťastném konci pražského jara a s ohledem na pravděpodobnost nedobrého vývoje a na zkušenosti z nacistického lágru, kde byl F. Knobloch internován jako politický vězeň, se manželé Knoblochovi rozhodli opustit vlast.

V novém místě uplatnění, západokanadském Vancouveru, vytvořili během poměrně krátké doby therapeutické zařízení podle svých představ. Jako kvalifikovaný psychoanalytik se profesor Knobloch stal řádným členem American Academy of Psychoanalysis, předsedou Canadian Society of Integrated Psychotherapy and Psychoanalysis, přijal členství nabídnuté Mezinárodní federací psychoanalytických společností. Byl jmenován čestným fideitem Morenova psychodramatického centra v Baeconu, stát New York. Řádu let je místopředsedou Psychotherapeutické sekce Světové psychiatrické asociace, předsedal při jejím mezinárodním sympoziu. Byl rovněž předsedou Evropského semináře o duševním zdraví Světové zdravotnické organizace.

Po rozpadu předlistopadového režimu se vrací manželé Knoblochovi do vlasti. V roce 1992 byl PhDr. M. Adlerem dokončen český překlad jejich významné monografie *Integrovaná psychotherapie* (vyd. v německé, anglické a japonské verzi), v r. 1993 vyd. Grada. A 9. 12. 1993 vzniklo v Kroměříži Mezinárodní středisko pro integrovanou psychotherapii a zdravý životní styl – INCIP – The International Center for Integrated Psychotherapy and a Healthy Life Style.

Návštěva manželů prof. Knoblochových nás velmi poctila. Po čtyřiačtyřiceti letech to bylo milé setkání s panem profesorem a jeho chotí. Univerzita Palackého i Olomouc získala nové příznivce.

Prof. J. Musil, CSc.

Památník Velké Moravy ve Starém Městě otevřen

V pátek 15. 1. 2010 v 11. hodin byl po dvouleté opravě slavnostně otevřen známý Památník Velké Moravy ve Starém Městě u Uh. Hradiště. Postaven byl v letech 1959 a 1960 nad pozůstatky velkomoravského kostela v trati „Na valách“. Byl to jediný monumentální objekt postavený na moravských lokalitách Velké Moravy. Měl být vystavěn ještě menší objekt nad pozůstatky dalšího velkomoravského kostela v Modré u Velehradu. Tento záměr sprovodila ze světa reorganizace státní správy se zrušením Zlínského kraje, který akci financoval. Na bývalém hradisku Pohansko u Břeclavi se museli spokojit s klasicistním loveckým zámečkem Liechtensteinů. Třetí velkomoravská lokalita „Valy u Mikulčic“, svou archeologicky zkoumanou plochou zatím u nás největší, čekají na důstojný památník dodnes. Uskutečnila se sice dvojí architektonická soutěž na jeho realizaci, ale nedostatek finančních prostředků to socialistickému státu neumožnil. Po roce 1990 se na této lokalitě přešlo od extenzivního archeologického výzkumu k intenzivnímu zpracovávání nálezů, které celá desetiletí čekaly na konzervaci a dokumentaci. Než se stačilo pokročit výrazně kupředu, postihla Mikulčice nehoda (požár depozit), která už nikdy neumožní vědecké zužitkování vzácných velkomoravských nálezů.

Máme tedy ve Starém Městě jediný velkomoravský památník, který nejen kultivovaně zastřešuje objevené pozůstatky velkomoravského kostela, ale současně od prvopočátku skýtá prostředí pro muzejní expozici. Pomineme-li drobné úpravy dřívějších expozice, je to již třetí trvalá muzejní expozice, která byla 15. ledna představena zatím odborné veřejnosti.

Krátce k historii archeologických nálezů

Od nálezu pozůstatků velkomoravského kostela v letech 1948 a 1949 je tento nálež považován za vůbec první doklad velkomoravské zděné sakrální architektury. Při podrobnějším pohledu do historie archeologických vykopávek v oblasti Starého Města a Velehradu nemůžeme přehlédnout starší nálež z roku 1911. Tehdy po dokončení výzkumů na samotném Velehradě zaměřil svůj zájem PhDr. Jan Nevěřil (tehdy katecheta na německém a později i českém reálném gymnáziu v Uh. Hradišti) byl v roce 1915 povolán na olomouckou teologickou fakultu) na malé návrší u Modré, kde podle barokní veduty velehradského kláštera předpokládal nevelký kostel nebo kapli. To se mu na samém závěru roku 1911 podařilo. Odhalil základy malého (délka necelých 10 m) kostela s pravouhloú lodí a orientovaným rovněž pravouhlym kněžištěm. Nálež kostela jednoznačně označil jako památku z doby cyrilometodějské, tedy z 9. století. Výsledky vykopávek však publikoval pouze v olomouckém deníku Našinec (28. 12. 1911). Další nevyhodou jeho objevu byl okamžitý zájem majitelů dvou polních parcel, kteří základy kostela rozkopali a vytěžili veškerý kamenný materiál. V základových rýhách zůstala tedy pouze drobná suť ze zbytků malty a malých kamínků.

Když Vilém Hrubý po druhé světové válce pokračoval ve výzkumech učitele Antonína Zelnitia, dospěl na rozsáhlém pohřebišti až k samotným stavebním pozůstatkům velkomoravského kostela, jehož půdorys zjistil až plošným odkryvem. Objevil rovněž pouhou suť slehlou za staletí na dně základové rýhy. Říkáme tomu negativní otisk tvořený sedimentem druhotných

stavebních pozůstatků po vytěžení veškerého stavebního kamene.

Nálež byl označen za první svého druhu u nás. Jistě, že tato nastíněná priorita objevu, není pro širokou veřejnost vůbec podstatná ani zajímavá. A ani v odborných kruzích se toto nedopatření již stěží napraví.

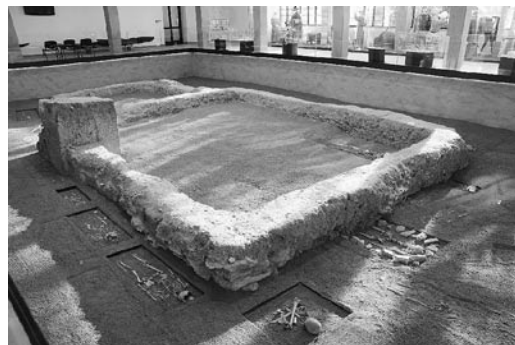
Podstatnější je, že nad „prvním objeveným kostelem“ z doby velkomoravské stojí objekt, jehož architektonická i funkční hodnota z přelomu 50. a 60. let neztratila na své účelnosti a kvalitě. Bylo však třeba provést generální opravu a připravit také zcela novou expozici. Tu budou vnímat návštěvníci především.

Klady a zápory nové expozice

Po úvodním slovu PhDr. Ivo Frolce, ředitele Slovackého Muzea v Uh. Hradišti, a slavnostních projevech zástupců Zlínského kraje, mohli účastníci shlédnout krátký, napůl hrany dokument z každodenních zápasů našich předků Velkomoravanů o uhájení suverenity státu a ochraně svého majetku i rodin. Pak se ujal svého úkolu doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc., který společně s Mgr. Miroslavem Vaškovič, Ph.D., je autorem námětu a scénáře expozice.

Základní ideou se autorem stal fiktivní příběh nějakého Velkomoravana, nazvali jej „Mojslav“, jehož životní osud tvoří páteř jedné části expozice. Totiž osm dioramat po vnější straně prohlídkové trasy. Figuriny v životní velikosti jsou oděny do rekonstruovaných oděvů s ozdobami i zbraněmi 9. století. K některým mají archeologové věrně předlohy v originálních nálezech. Jiné bylo třeba domýšlet a pouze předpokládat.

Už první diorama představuje asi desetiletého Mojslava, který při postřížinách přijímá od otce opasek s dykou, ve třetím obraze je již přijímán samot-

Není jistě jednoduché současnými prostředky vyjádřit historické události. Nic proti autorské i výtvarné licenci. Nesmí však hrubě porušovat dobové realie. A to se v těchto případech děje.

ným moravským knížetem do jeho vojenských družin a konečně poslední osm diorama představuje Mojslavův pohřeb. Nálež jeho hrobu, kosterní pozůstatky s doklady okované dřevěné rakve vykopali při výzkumu Vilém Hrubý. Tento hrob poskytli autorům scénáře vhodný námět k naznačené rekonstrukci. Mezi jmenované obrazy jsou vložena dioramata, která mají za cíl seznámit návštěvníka s dalšími projevy života našich slovanských předků: řemeslná výroba, cizí obchodníci, výrobci zbraní. Nechybí ani příchod slovanských bratří Konstantina

a Metoděje na Moravu a křesť českého knížete Bořivoje na „Velehradě“ (podle středověkých pramenů).

Tato poslední dioramata, čtvrté a páté, patří k nejvíce problematickým. Není jistě jednoduché současnými prostředky vyjádřit tyto historické události. Nic proti autorské i výtvarné licenci. Nesmí však hrubě porušovat dobové realie. A to se v těchto případech děje. V dioramatu příchodu Konstantina a Metoděje na Moravu je neopustitelný prohrěšek proti historii. Zatímco Konstantin je v mnišském oděvu s jakýmsi klackem v ruce, jeho bratr Metoděj je oděn do liturgického roucha s páliem. Vyjadřuje tedy arcibiskupa, ale tím se přece stal až o mnoho let později v Římě. Pomineme-li totiž Metodějovo odění (což pro obřad křtu je s velkým otazníkem), pak nelze prominout dřevěný škopek, v němž je Bořivoj křtěn. Z hlediska expozičního nebylo přece technicky obtížné vyrobřit okrouhlé, byť plytké, do podlahy zapuštěné baptisterium. Tatáž scéna opět se škopkem je instalována rovněž v archeoskanzenu na nedaleké Modré. Jde proto o mystifikaci ve velmi důležité dobové realii.

Po pravé straně prohlídkové trasy jsou umístěny skleněné vitríny s originálními (nebo kopii) nálezy z 9. století. Právě toto důležité svědectví archeologických nálezů je jednak velmi chudé, předmětů „jako šafránu“, a jednak zastíněné atraktivnějšími dioramaty. Prohlídka bude končit u originálního hrobu „Mojslava“, dole u zbytků kostela. Myšlenka jistě velmi originální a silně působivá. Pokud ji ovšem návštěvník dostatečně pochopí nebo pokud se bude průvodce výtečně snažit.

V každém případě lze doporučit Památník Velké Moravy navštívit, dokonce už nyní. Objekt s expozicí je přístupný po celý rok a provoz začal již v sobotu po slavnostním otevření.

Prof. M. Pojsl, CMFT UP,
foto L. Chvalkovský, Slovacké muzeum v Uh. Hradišti

UNIVERZITNÍ KALENDÁŘ

ÚNOR

1. 2. • Václav František svobodný pán Košínský, jmenovaný biskup královéhradecký, kanovník olomoucký a vatislavský získal v roce **1721** na olomoucké teologické fakultě první doktorát z kanonického práva.

6. 2. • Panovnice Marie Terezie vyjádřila svým reskriptem z roku **1746** souhlas se zřízením lékařské fakulty v Olomouci, ale odpor jezuitů i olomouckého biskupa zřízení této fakulty znemožnil.

11. 2. • V roce **1828** byla slavnostně otevřena Františkova univerzita v Olomouci.

15. 2. • Dvorním dekretem byla v roce **1792** prodloužena délka právnických studií na leu ze dvou na tři léta, trestní právo se přednášelo jako samostatný předmět.

V roce **1970** byl zřízen centralizovaný ústav marxismu-leninismu.

21. 2. • Prozatímní Národní shromáždění ČSR přijalo v roce **1946** zákon č. 35/1946 Sb., o obnovení uni-

verzity v Olomouci, s fakultami bohosloveckou, právnickou, lékařskou a filozofickou. Nová univerzita obdržela název Univerzita Palackého; její bohoslovecká fakulta si ponechala svůj tradiční název Cyrilometodějská fakulta bohoslovecká.

21. 2. • Zvuk olomouckých kostelních zvonů připomněl v roce **2006** 60. výročí obnovení olomoucké univerzity.

22. 2. • V roce **1937** proběhla slavnostní inaugurace nově upravené budovy Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty.

24. 2. • Na základě žádosti profesorského sboru fakulty po předchozím návrhu poslance A. C. Stojana z 21. 1. **1919** byly na fakultě zřízeny tři nové stolice – staroslověnštiny, srovnávací vědy náboženské a křesťanské sociologie.

Připravil - th-